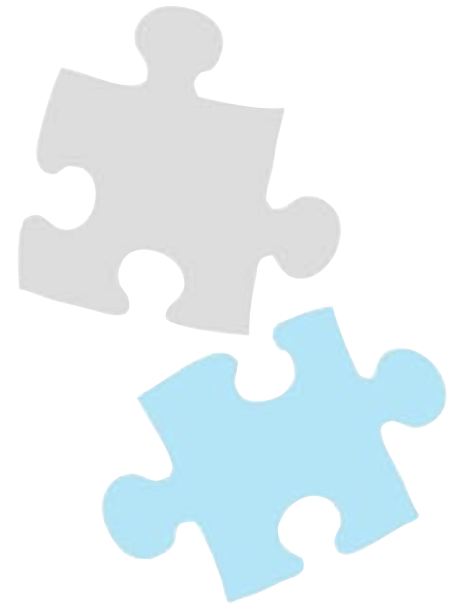

Regionalisering van de gewestelijke belastingen

De Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten heeft een aantal federale belastingen geregionaliseerd.

Door de wijzigingen ingevoerd door de Bijzondere wet van 13 juli 2001 zijn de gewesten met ingang van het jaar 2002 bevoegd om de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de vrijstellingen van deze gewestelijke belastingen autonoom te wijzigen. In het verlengde van deze bevoegdheidsuitbreiding, wordt aan de gewesten de mogelijkheid geboden om zelf in te staan voor de dienst van deze belastingen.

De overdracht van de dienst kan slechts per volgende vier groepen van verwante gewestelijke belastingen gebeuren:

- **groep 1:** de belastingen die verband houden met bepaalde vormen van gemakkelikheden: de belasting op spelen en weddenschappen, de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken;
- **groep 2:** de onroerende voorheffing;
- **groep 3:** de belastingen behorende tot de sector registratie: successierecht, schenkingsrecht, registratierecht;
- **groep 4:** de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling en het eurovignet.

Als een gewest hiertoe beslist, dient de gewestregering haar beslissing te notificeren aan de federale regering en zal het gewest met ingang van het tweede begrotingsjaar volgend op de datum van die notificatie de dienst van de belastingen zelf verzorgen.

Zolang een gewest niet beslist om de dienst van een groep van gewestelijke belastingen over te nemen, zorgt de federale overheid verder kosteloos voor de dienst van die gewestelijke belastingen.

Het Waals Gewest had aanvankelijk, bij notificatie van 21 december 2007 beslist om vanaf 1 januari 2009 de dienst te verzekeren van de belasting op de spelen en weddenschappen, de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken. Die beslissing werd bij notificatie van 23 december 2008 met één jaar uitgesteld (tot 1 januari 2010).

Het Vlaamse gewest had eerst, bij notificatie van 17 december 2008, beslist om vanaf 1 januari 2010 de dienst te verzekeren van de verkeersbelasting, van de belasting op de inverkeerstelling en van het eurovignet. Ook deze beslissing werd met één jaar uitgesteld (tot 1 januari 2011).

De dienst van de belasting omvat de vaststelling van de belastinggrondslag, de berekening van de belasting, de controle van de belastinggrondslag en van de belasting, de daarop betrekking hebbende betwistingen (zowel administratief als gerechtelijk), de inning en de invordering van de belastingen (met inbegrip van de kosten en de intresten). Gelet op de

bepalingen van de bijzondere financieringswet is er ook automatisch en van rechtswege een overgang van de lasten van het verleden en van de nog niet afgehandelde dossiers.

Bij overname van de dienst krijgt het gewest van de federale overheid jaarlijks een dotatie toegewezen die overeenstemt met het gewestelijke aandeel in de totale kostprijs van de dienst van de betrokken belastingen en wordt ingeschreven op de begroting van de FOD Financiën.

De verdeelsleutel die voor de regionale uitsplitsing van de kostprijs wordt gehanteerd, is de lokalisatie van de ontvangsten van de betrokken gewestelijke belastingen. De bijzondere wet voorziet erin dat de jaren 1999 tot en met 2001 als referentieperiode in aanmerking moeten worden genomen, zowel voor de vaststelling van de kostprijscomponenten als voor de ontvangstengegevens (de gegevens worden uitgedrukt in prijzen van 2002).

De dotatie zal echter slechts worden doorgestort in de mate dat het gewest het personeel van de betrokken federale administraties heeft overgenomen. Het is immers de bedoeling van de bijzondere wetgever om de dienstoverdracht budgettair neutraal te houden voor de betrokken overheden.

In zijn advies 45.203/2 van 7 oktober 2008 heeft de Raad van State er op gewezen dat de bepalingen van artikel 68ter niet toelaten dat een gewest slechts een gedeelte van het personeel van de betrokken administraties zou overnemen.

Zowel het Waalse gewest als het Vlaamse gewest heeft gekozen om te opteren voor de overname van het personeel van de betrokken federale administraties.

De dotatie evenals het aantal personeelsleden – uitgedrukt in voltijdse budgettaire eenheden – werden per groep vastgesteld in de wet van 8 maart 2009 tot vaststelling van de totale kostprijs van de dienst van de gewestelijke belastingen (gepubliceerd in het Belgische Staatsblad van 20 maart 2009).

Het aantal budgettaire eenheden wordt in artikel 4, §2 van de wet van 8 maart 2009 enkel vermeld per groep van belastingen.

Door de verhouding van kostprijs, welke in artikel 3 van de wet van 8 maart 2009 wordt bepaald per gewestelijke belasting en de kostprijs per groep van belastingen, toe te passen op het aantal budgettaire eenheden per groep, bekomt men benaderend het aantal personeelsleden per gewestelijke belasting.

Om de budgettaire eenheden om te zetten in fysische eenheden moeten deze vermenigvuldigd worden met een factor 100/89.

Per groep van gewestelijke belastingen geeft dit volgende cijfergegevens:

Groep 1	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Gewest	
Kostprijs art. 3, 1° :				Totaal art. 2
Spelen & weddenschappen	592.225,74	609.953,48	195.916,20	1.398.095,42
Automatische ontspanningstoestellen	1.926.483,80	592.895,46	256.656,44	2.776.035,70
Openingsbelasting slijterijen	<u>3.320.536,79</u>	<u>1.570.748,20</u>	<u>619.835,64</u>	<u>5.511.120,63</u>
<u>Totaal art. 3, 2° :</u>	5.839.246,33	2.773.597,14	1.072.408,28	9.685.251,75
Budgettaire eenheden per niveau art. 4, §2 :				Totaal
1 [A]	8,57	4,18	1,61	14,36
2+ [B]	21,79	10,50	4,06	36,35
2 [C]	27,01	13,52	5,13	45,66
3 [D]	71,94	32,94	12,87	117,75
4 [D]	<u>0,88</u>	<u>0,41</u>	<u>0,16</u>	1,45
Totaal	130,19	61,55	23,83	
Budgettaire eenheden per gewestelijke belasting :				Totaal
Spelen & weddenschappen	13,20	13,54	4,35	31,09
Automatische ontspanningstoestellen	42,95	13,16	5,70	61,81
Openingsbelasting slijterijen	<u>74,03</u>	<u>34,86</u>	<u>13,77</u>	122,66
	130,19	61,55	23,83	
Fysische eenheden per niveau :				Totaal
A	10	5	2	17
B	24	12	5	41
C	30	15	6	51
D	<u>82</u>	<u>37</u>	<u>14</u>	133
Totaal	146	69	27	
Fysische eenheden per gewestelijke belasting :				Totaal
Spelen & weddenschappen	14,81	15,17	4,93	34,91
Automatische ontspanningstoestellen	48,17	14,75	6,46	69,38
Openingsbelasting slijterijen	<u>83,02</u>	<u>39,08</u>	<u>15,61</u>	137,71
	146	69	27	

Groep 2	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Gewest	
Kostprijs art. 3, 1° :				Totaal art. 2
Onroerende voorheffing	9.616.773,29	3.157.578,24	1.972.021,78	14.746.373,31
Budgettaire eenheden per niveau art. 4, §2 :				Totaal
1 [A]	8,07	2,65	1,66	12,38
2+ [B]	30,70	10,08	6,29	47,07
2 [C]	82,35	27,04	16,89	126,28
3 [D]	85,45	28,06	17,52	131,03
4 [D]	<u>7,61</u>	<u>2,50</u>	<u>1,56</u>	11,67
Totaal	214,18	70,33	43,92	
Fysische eenheden per niveau :				Totaal
A	9	3	2	14
B	34	11	7	52
C	93	30	19	142
D	<u>105</u>	<u>35</u>	<u>22</u>	162
Totaal	241	79	50	

Groep 3	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Gewest	
Kostprijs art. 3, 1° :				Totaal art. 2
Successierecht	5.952.643,19	2.911.766,08	2.100.063,05	10.964.472,32
Schenkingsrecht	425.175,77	166.800,73	54.001,41	645.977,91
Registratierecht overdracht OG	11.302.774,80	4.351.775,59	3.087.956,70	18.742.507,09
Registratierecht vestiging hypotheek	937.516,28	449.134,82	199.323,82	1.585.974,92
Registratierecht verdeling OG	<u>180.463,24</u>	<u>82.006,48</u>	<u>23.639,39</u>	<u>286.109,11</u>
Totaal art. 3, 2° :	18.798.573,28	7.961.483,70	5.464.984,37	32.225.041,35
Budgettaire eenheden per niveau art. 4, §2 :				Totaal
1 [A]	96,51	40,91	28,01	165,43
2+ [B]	91,95	39,00	26,79	157,74
2 [C]	129,61	54,90	37,72(*)	223,23
3 [D]	32,08	13,45	9,27	54,80
4 [D]	<u>8,52</u>	<u>3,61</u>	<u>2,48</u>	14,61
Totaal	358,67	151,87	104,27	

Budgettaire eenheden per gewestelijke belasting:				Totaal
Successierecht	113,57	55,54	40,07	209,18
Schenkingsrecht	8,11	3,18	1,03	12,32
Registratierecht overdracht OG	215,65	83,01	58,92	357,58
Registratierecht vestiging hypotheek	17,89	8,57	3,80	30,26
Registratierecht verdeling OG	<u>3,44</u>	<u>1,56</u>	<u>0,45</u>	5,45
	358,67	151,87	104,27	

Fysische eenheden per niveau :				Totaal
A	108	46	31	185
B	103	44	30	177
C	146	62	42	250
D	<u>46</u>	<u>19</u>	<u>13</u>	78
Totaal	403	171	116	

Fysische eenheden per gewestelijke belasting:				Totaal
Successierecht	127,61	62,54	44,58	234,73
Schenkingsrecht	9,11	3,58	1,15	13,84
Registratierecht overdracht OG	242,31	93,47	65,55	401,33
Registratierecht vestiging hypotheek	20,10	9,65	4,23	33,98
Registratierecht verdeling OG	<u>3,87</u>	<u>1,76</u>	<u>0,50</u>	6,13
	403	171	116	

(*) correctie

Groep 4	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Gewest	Totaal art. 2
Kostprijs art. 3, 1° :				
Verkeersbelasting	7.303.003,91	3.126.501,07	1.260.203,33	11.689.708,31
Belasting inverkeerstelling	2.130.379,49	813.010,75	501.408,19	3.444.798,43
Eurovignet	<u>2.131.762,38</u>	<u>788.059,97</u>	<u>144.774,88</u>	<u>3.064.597,23</u>
Totaal art. 3, 2° :	11.565.145,78	4.727.571,79	1.906.386,40	18.199.103,97
Budgettaire eenheden per niveau art. 4, §2 :				
1 [A]	6,00	2,42	0,97	9,39
2+ [B]	48,45	19,70	7,88	76,03
2 [C]	70,93	29,22	11,96	112,11
3 [D]	129,28	52,73	21,10	203,11
4 [D]	<u>2,23</u>	<u>0,93</u>	<u>0,39</u>	3,55
Totaal	256,89	105,00	42,30	

Budgettaire eenheden per gewestelijke belasting:

Verkeersbelasting	162,22	69,44	27,96	Totaal 259,62
Belasting inverkeerstelling	47,32	18,06	11,13	76,50
Eurovignet	<u>47,35</u>	<u>17,50</u>	<u>3,21</u>	68,07
	256,89	105,00	42,30	

Fysische eenheden per niveau :

A	7	3	1	Totaal 11
B	54	22	9	85
C	80	33	13	126
D	<u>148</u>	<u>60</u>	<u>24</u>	232
Totaal	289	118	47	

Fysische eenheden per gewestelijke belasting:

Verkeersbelasting	182,49	78,04	31,07	Totaal 291,60
Belasting inverkeerstelling	53,24	20,29	12,36	85,89
Eurovignet	<u>53,27</u>	<u>19,67</u>	<u>3,57</u>	76,51
	289	118	47	

Voor het geheel van de 4 groepen gewestelijke belastingen kunnen er voor de 3 gewesten samen in totaal 1.756 personen van het federale niveau naar de gewesten worden overgedragen.

Voor de groepen waarvoor de overname werd beslist, zijn de personeelsoverdrachten als volgt uitgesplitst :

Groep 1 - Waals gewest - 1 januari 2010

Niveau	Administratie Douane en Accijnzen	Administratie Directe belastingen - sector invordering	Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit Administratie Directe belastingen - sector taxatie	Administratie Fiscale Zaken	Totaal
Niveau A	3	1	1	0	5
Niveau B	8	2	2	0	12
Niveau C	7	6	2	0	15
Niveau D	<u>26</u>	<u>9</u>	<u>2</u>	<u>0</u>	37
Total	44	18	7	0	69

Groep 4 - Vlaams gewest - 1 januari 2011

Niveau	Administratie Douane en Accijnzen	Administratie Directe belastingen - sector invordering	Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit Administratie Directe belastingen - sector taxatie	Administratie Fiscale Zaken	Totaal
Niveau A	1	2	3	1	7
Niveau B	23	18	13	0	54
Niveau C	15	47	18	0	80
Niveau D	<u>55</u>	<u>73</u>	<u>20</u>	<u>0</u>	148
Total	94	140	54	1	289

De jaren 1999 tot 2001 werden als referentieperiode gehanteerd in de bijzondere wet. Bij de vastlegging van het basisbedrag van de gewestdotatie werd rekening gehouden met het aantal personeelsleden dat tijdens die referentieperiode belast was met de dienst voor de gewestelijke belastingen. Het bedrag van de dotaties zal worden geïndexeerd, maar het blijft voor het overige ongewijzigd. Het werd bepaald op basis van een op een gegeven ogenblik vastgestelde toestand.

Nu, 10 jaar later, worden de eerste personeelsleden overgedragen en er is intussen één en ander veranderd:

- De openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken wordt thans niet meer geïnd. Sinds 1 januari 2002 is het een 0-belasting in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Sinds 29 november 2006 geldt het nultarief ook voor Wallonië.

- Op 19/12/2005 opende er een casino in het Brusselse Gewest. Het Brusselse Gewest valt bij de verdeling op basis van de inkomsten voor de jaren 1999 - 2001 totaal buiten de boot en krijgt dus voor de controle van haar casino 0,00 EUR toegewezen.

- Het personeelsbestand van de betrokken diensten en van de FOD Financiën is fors afgenomen door de norm van de laatste jaren om slecht 3 op 5 vertrekkers te vervangen.

- Het personeel van de federale dienst die er vroeger mee belast was bepaalde belastingen te innen, is afgevloeid of houdt zich nu met andere zaken bezig.

Zo zijn het aantal door de Administratie der Douane & Accijnzen uitgevoerde controles op automatische ontspanningstoestellen geplaatst in drankgelegenheden sterk verminderd doordat er voor deze toestellen meestal een gelegenheidscontrole gebeurde naar aanleiding controleopdrachten voor de "afgeschafte" openingsbelasting. Ook het aantal controles door de motorbrigade van Administratie der Douane & Accijnzen op het gebied van verkeersbelasting is sterk teruggevallen omwille van het feit dat vele catego-

rieën van niet-geautomatiseerde voertuigen werden overgeheveld naar het geautomatiseerde repertorium. Dit zorgde ervoor dat het personeelsbestand van de accijnsecties en de motorbrigades sterk gereduceerd werd.

- De controles worden, ondermeer omwille van de sterk toegenomen informatisering en gewijzigde taken, op een totaal andere wijze georganiseerd.

- ...

Dit alles maakt dat de in de wet van 8 maart 2009 gemaakte verdeling over de gewesten vandaag totaal achterhaald is en illustreert tevens de onlogica van de bijzondere financieringswet.

Wie beweert dat de geldstromen in België steeds van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel gaan, heeft voor één keer ongelijk.

Bovendien zijn er aanzienlijke verschillen tussen de in de wet bepaalde budgetten en aantal personeelsleden en de realiteit in de jaren 1999 tot 2001. Dit is ondermeer overduidelijk voor de controle op de casino's.

In het verslag van het Rekenhof over de organisatie en werking van de Nationale Opsporingsdirectie van de AOIF van februari 2006 wordt het aantal personeelsleden voor enkel de controle op de casino's in het Vlaams Gewest en het Waals Gewest voor het jaar 2002 voorzichtig geraamd op 88, tegenover ongeveer 29 in de wet van 8 maart 2009. Tekort voor enkel Vlaanderen en Wallonië is dus minstens gelijk aan 59 eenheden. Indien ook nog Brussel in beschouwing wordt genomen bedraagt het tekort minstens 70 personeelsleden.

De basis hiervan is het nobele maar heel kortzichtige uitgangspunt van Financiën om zoveel mogelijk budget binnen haar eigen FOD te houden.

Zoals bepaald in artikel 68ter van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 is voorafgaand overlegd geweest met de gewesten en blijkbaar hebben de gewesten de zwaar onderschatte cijfers niet in twijfel getrokken.

Ondanks de onderschatte cijfers bestaat het risico dat bepaalde diensten welke nu al kampen met een sterk afgenomen en verouderd personeelsbestand als gevolg van een overname door de gewesten totaal onderbemand raken en de werking van deze diensten de facto onmogelijk wordt. Dit besef zorgde, ondermeer bij de motorbrigades van de Douane & Accijnzen, reeds voor sociale onrust.

Of de overnames door de gewesten zullen leiden tot efficiëntere controles, zal de toekomst uitwijzen. Zeker is dat een aantal synergieën zullen verloren gaan. Ook de burger zal dit merken. Hij zal naast de federale dienst ook meer en meer de gewestelijke belastingdienst over de vloer krijgen die elk met hun eigen finaliteit zullen optreden.

De regels voor de overdracht van het personeel werden vastgelegd in een KB van 25 juli 1989

Overeenkomstig artikel 4 van dit KB behouden de overgedragen personeelsleden hun hoedanigheid, hun graad of klasse, hun administratieve en geldelijke anciënniteit. Zij behouden ook de toelagen, vergoedingen of premies en andere voordelen waarop zij in de federale overheidsdienst aanspraak konden maken overeenkomstig de reglementering die op hen van toepassing was en vanaf de datum waarop het recht werd verworven. Zij behouden de voordelen verbonden aan een functie slechts in zoverre de voorwaarden voor de toekenning ervan blijven bestaan in de diensten van de Regering.

De betrokken personeelsleden worden door een dienstorder geïnformeerd over de beslissing van het gewest tot overname van de dienst van een groep van gewestelijke belastingen. Met dat dienstorder zal ieder van de betrokken personen verzocht worden schriftelijk en binnen de dertig dagen te laten weten of zij wensen te worden overgedragen aan de diensten van het betrokken gewest, voor één van de betrekkingen vermeld in dat dienstorder.

Voorrang wordt gegeven aan de vrijwilligers, indien er onvoldoende vrijwilligers zijn, is voorzien dat overgegaan wordt tot aanwijzingen van ambtswege.

Op 1 januari 2010 wordt de eerste groep personeelsleden overgedragen aan het Waalse gewest.

De oproep tot kandidaten werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 1 september 2009 op de pagina 59638. De kandidaturen dienden binnen de dertig dagen na publicatie van het dienstorder in het Belgisch Staatsblad te worden ingediend, dus uiterlijk op 30 september 2009.

Uitgaande van een strikte interpretatie van de wet komt enkel het personeel van de diensten die zich effectief bezighouden met de betrokken groep belastingen in aanmerking voor de overdracht.

Wetende dat het personeelsbestand van deze diensten sinds de jaren 1999 tot 2001 sterk is verminderd, heeft het VSOA geëist dat alle personeelsleden van de betrokken administraties met de vereiste taalrol op vrijwillige basis zouden mogen postuleren voor de oproep tot kandidaten. De administratie is niet ingegaan op deze eis en heeft het grootste deel van de personeelsleden werkzaam bij de buitendiensten in het Brussels Hoofdstedelijk gewest uitgesloten. Het personeel van de Centrale Diensten kon wel

postuleren ... pure discriminatie !

Voor het aantal over te dragen personeelsleden dat werd vastgesteld op 69, waren er slechts 34 vrijwillige kandidaturen. Er waren 35 Franstalige agenten welke van ambtswege dienden te worden aangewezen.

Aanwijzingen van ambtswege kunnen volgens de wettelijke bepalingen enkel voor personeel van de diensten die zich effectief bezighouden met de betrokken groep belastingen. Rekening houden met hun niveau en hun klasse werden eerst de agenten die hun woonplaats hebben binnen een omtrek van 20 kilometer, vervolgens deze in een straal van 21 tot 51 kilometer en tot slot de agenten die van 51 tot 80 kilometer rond Namen wonen in aanmerking genomen.

In deze vijver werden slecht 31 agenten gevonden. Er waren 4 personen van niveau D tekort voor de Administratie der Douane et Accijnzen. Aangezien dit in het licht van het advies van de Raad van State dat de wettelijke bepalingen niet toelaten dat een gewest slechts een gedeelte van het personeel van de betrokken administraties zou overnemen, een probleem stelde, worden eveneens 4 personen van andere diensten van ambtswege overgedragen. De namen werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 15 december 2009 op de pagina 79092.

Het VSOA betreurt dat niet werd ingegaan op haar vraag om eveneens aan het personeel dat werkzaam is bij andere buitendiensten in het Brussels Hoofdstedelijk gewest de mogelijkheid te geven om zich vrijwillig kandidaat te stellen. Dit had aanwijzingen van ambtswege kunnen voorkomen.

Op vraag van het gemeenschappelijk vakbondsfront heeft de overheid beloofd om tijdens de maand december een informatievergadering voor de betrokken personen te organiseren. Zij zal eveneens de verantwoordelijken van het Waalse gewest uitnodigen om deel te nemen aan deze vergadering.

De betrokken leden die bijkomende inlichtingen wensen kunnen zich wenden tot het VSOA.

